

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.21.178/2020/6.

A tanács tagjai:

Dr. Kovács Zsuzsanna a tanács elnöke

Dr. Molnár Tibor Tamás előadó bíró

Dr. Pataki Árpád bíró

A felperes:

...

Az alperes:

...

Az alperesek képviselője:

Dr. Czeglédy és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Fodor Tímea ügyvéd)

A per tárgya:

Sajtó-helyreigazítás

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Az alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Győri Ítéltábla Pf.IV.20.114/2020/6.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Győri Törvényszék P.20.301/2020/10.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet - a másodfokú eljárási költség és illeték viselésére is kiterjedően - hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a ... részére 25.400 (huszonötezer-négyszáz) forint másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt, összesen 118.000 (száztizennyolcezer) forint másodfokú és felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles az államnak - külön felhívásra - megtéríteni.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az ügyvéd foglalkozású felperes civiljogi aktivistaként blogot vezet és a YouTube-on közzéteszi az általa készített videókat. 2020. április 5-én videofelvételt hozott nyilvánosságra azzal kapcsolatban, hogy a ... nem lehet gépkocsival szabályszerűen behajtani és ott parkolni. E tárgyban megkereste a Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóságot, amely arról tájékoztatta, hogy a víztárolónál lévő behajtani tilos táblát és sorompót áthelyezik. A felperes e válaszlevelet közzétette a blogja Facebook oldalán, majd kerékpárral közlekedve, a bukósisakjára helyezett videokamera segítségével felvételt készített a tábla és a sorompó új helyéről. E felvételt 2020. április 30-án a ... csatornáján, 2020. május 1-jén pedig a blogja ... oldalán tette közzé.
- [2] Az ... internetes hírportálon 2020. május 2-án „...” címmel cikk jelent meg a felperes által közzétett felvételtől. A cikk közlése szerint: „A videós kerékpározva videózza a területet, ami már önmagában aggályos, hiszen a KRESZ előírja, hogy kerékpározás közben a kormányt mindkét kézzel tartani kell. De, ami ennél is látványosabb szabályszegés az az, hogy a kerékpáros simán továbbhajt a behajtani tilos tábla mellett, ezt pedig jól dokumentálva még videóra is vette. Íme:...” A cikk ezen ponton bemutatja a felperes által közzétett felvétel azon részletét, amelyben a felperes kerékpáron elhajt egy „Mindkét irányból behajtani tilos” tábla, alatta pedig egy „Kivéve Vízig. és Földtulajdonosok” kiegészítő tábla mellett. Ezután az írás egy megkérdőjelezett szakértőre hivatkozással úgy folytatódik, hogy „a behajtani tilos, vagyis ebben az esetben mindkét oldalról behajtani tilos tábla minden járműre, így a kerékpárra is vonatkozik. A biciklin ülve, azt hajtva csakis szabályt szegve lehet a táblán túl haladni. Ebben az esetben a kiegészítő tábla sem mentesíti a kerékpárosokat. A videós egyértelműen KRESZ szabálysértést követett el. A legmegdöbbentőbb az, hogy a felvétel készítője egyébként ügyvédként dolgozik, ennek ellenére fittyet hány a szabályok betartására.”
- [3] A felperes tértivevényes küldeményként 2020. május 20-án adott postára adott levelében helyreigazítási kérelemmel fordult az alpereshez. A küldeményt a posta 2020. május 21-én sikertelenül kísérelte meg kézbesíteni az alperes sajtótermékének impresszumban feltüntetett címén, ezért a levél átvételének lehetőségéről értesítést hagyott az alperes postaládájában. A küldeményt az alperes 2020. június 5-én vette át, a helyreigazítási kérelemnek nem tett eleget.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [4] A felperes keresetében a fent ismertetett cikkben közölt valótlan állítások miatt az alperes helyreigazító közlemény közzétételére kötelezését kérte.
- [5] Az alperes a kereset elutasítását indítványozta. Arra hivatkozott, hogy a felperes nem tartotta be a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: a Pp.) 495. § (1) bekezdésében foglalt jogvesztő határidőt, a helyreigazítási kérelmet ugyanis a cikk közzétételétől számított 30 napon túl vette át. Érvelése szerint a sérelmezett közlések nem tényállítások, hanem közérdeklődésre számot tartó témában nyilvánított vélemény, amellyel szemben nincs helye helyreigazításnak.

Az első- és másodfokú ítélet

- [6] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. A határozatát azzal indokolta, hogy a Pp. 495. § (1) bekezdése alapján a pert megelőző helyreigazítási kérelemnek a cikk közzétételétől számított 30 napon belül meg kellett volna érkeznie az alpereshez. E határidőt azonban a felperes elmulasztotta, mert az alperes a postai úton küldött kérelmet csak 2020. június 5-én vette át. A

felperes a kézbesítés kapcsán nem hivatkozhat az alperes felróható magatartására, miután maga is felróható módon járt el, a kérelmét ugyanis a cikk megjelenését követő 18. napon adta csak postára. Annak, hogy a posta először mikor kísérelte meg kézbesíteni a kérelmet az alperes részére, nincs jelentősége. A kereset érdemben sem alapos, mert a sérelmezett tényállítások nem valótlanok. A KRESZ ugyanis egyértelműen tiltja az elengedett kormányval történő kerékpározást, ennek ellenére a felperes a videón szereplő képanyag jobb megértéséhez többször gesztikulált, eközben pedig a kormányt elengedte, amellyel megszegte a közlekedési szabályt. Az is közlekedési szabálysértésnek minősült, hogy a felperes kerékpárral behajtott egy „mindkét irányból behajtani tilos” jelzőtábla hatálya alá tartozó útszakaszra.

- [7] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és az alperest a következő helyreigazító közlemény közzétételére kötelezte: „Helyreigazítás: Az ... internetes hírportálon 2020. május 2. napján megjelent „Saját szabályszegését vette videóra az önjelölt ... blogger” című cikkben valótlanul állítottuk, hogy önmagában aggályos az, hogy a cikkben említett, ügyvédként dolgozó blogger kerékpározva videózza a területet, mert a KRESZ előírja, hogy kerékpározás közben a kormányt mindkét kézzel tartani kell. Valótlanul állítottuk, hogy a blogger ennél is látványosabb szabályszegést követett el, amikor kerékpárral »simán tovább hajtott« a behajtani tilos tábla mellett és így annak ellenére, hogy ügyvédként dolgozik, »fittyet hányt a szabályok betartására«. Valótlan, hogy a videón látható mindkét irányból behajtani tilos tábla minden járműre, így a kerékpárra is vonatkozik. Ezzel szemben a valóság az, hogy a blogger a cikk tárgyát képező felvételt nem a kezében tartott, hanem a bukósisakján elhelyezett kamerával rögzítette. A videón látható, »mindkét irányból behajtani tilos« tábla az alatta megfogalmazott kivételekre, valamint az árvízvédelmi töltésekkel kapcsolatos szabályozásra figyelemmel nem tiltja a kerékpárral való behajtást. Az ügyvédként dolgozó blogger a kamera használata és a kerékpárral történő behajtás során a cikk állításaival ellentétben nem szegett szabályt.”
- [8] A másodfokú bíróság határozatát azzal indokolta, hogy a PK 13. számú állásfoglalás szerint az előzetes helyreigazítást kérő iratnak az előírt 30 napos határidőn belül meg kell érkeznie a sajtószervhez, amely nem feltétlenül esik egybe az irat tényleges átvételével. Abban az esetben ugyanis, ha az igazoltan postára adott tértivevényes küldemény a szerkesztőség címére határidőn belül megérkezik, annak szabályszerű kézbesítésére azonban az alperes magatartására visszavezethetően csak a határidő leteltét követően kerül sor, különbséget kell tenni az irat megérkezése és annak kézbesítése között. Ilyenkor nem az irat tényleges átvételének van jelentősége, hanem annak, hogy a küldemény a szerkesztőség címére határidőben megérkezett-e. Eltérő jogértelmezés oda vezetne, hogy a sajtószerv a saját egyoldalú magatartásával minden sajtóhelyreigazítási kísérletet megghiúsíthatna csupán azzal, hogy az általa is kockázatos tartalmúnak vélt újságcikkkel kapcsolatban a postai értesítést követően a tértivevényes iratot csak a határidő leteltét követően veszi át. Ezért nem állapítható meg, hogy a felperes elmulasztotta a Pp. 495. § (1) bekezdésében foglalt jogvesztő anyagi jogi határidőt.
- [9] A másodfokú bíróság érdemben azt állapította meg, hogy a kereset tárgyává tett közlések tényállítások, amelyek arra vonatkoznak, hogy a felperes a cikk részévé tett videofelvétel tanúsága szerint kétféle módon is szabályt szegett. Ezek az állítások nem képezték közvita tárgyát, hiszen a cikk megjelenését megelőzően a kerékpár kormányzásáról semmilyen vita nem folyt, a ... környékével kapcsolatban pedig nem az volt a kérdéses, hogy ott lehet-e kerékpárral közlekedni, hanem az, hogy a terület megközelíthető-e gépkocsival, hogyan lehet a környéken parkolni. A cikk a kerékpár kormányának elengedését nem a felperes gesztikulációjához, hanem a videó elkészítésének módjához kötötte. A videó alapján azonban egyértelműen megállapítható, hogy a felvétel bukósisakra felhelyezett kamerával készült, vagyis az alperes jobb tudomása ellenére állította azt, hogy a felperes a kamerázással megszegte a kerékpár kormányzására vonatkozó KRESZ szabályt. A KRESZ 14. § (14) bekezdése és a 120/1999. (VIII.6.) Korm.rendelet 7. § (2) bekezdése alapján

egyértelmű az is, hogy amennyiben a „mindkét irányból behajtani tilos” tábla alatt kivételt engedő kiegészítő tábla van, akkor a behajtási tilalom a kerékpárra sem vonatkozik. Az alperes nem igazolta, hogy ezen közlekedési táblák értelmezésével kapcsolatban milyen szakértői véleményt szerzett be, így ebben a körben sem tanúsította a tőle elvárható körültekintést. Ezért a 34/2017. (XII.11.) és a 7/2014. (III.7.) AB határozatokra is figyelemmel, nem mentesülhetett a valótlan tényállítások helyreigazításának kötelezettsége alól. Erre tekintettel a másodfokú bíróság, megváltoztatva az elsőfokú bíróság ítéletét, az alperest - tartalmilag - a sajtószabadságról és médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: az Smtv.) 12. § (1) bekezdése alapján helyreigazító közlemény közzétételére kötelezte.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [10] A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Az alperes a jogerős ítéletben megsértett jogszabályként az Alaptörvény IX. cikkének (2) bekezdését, az Smtv. 4. § (1) bekezdését, 12. § (1) bekezdését, a Pp. 279. § (1) bekezdését, 495. § (1) és (2) bekezdéseit jelölte meg. Felülvizsgálati álláspontja szerint a Pp. 495. § (1) és (2) bekezdései, továbbá a PK 13. számú kollégiumi állásfoglalás alapján a helyreigazítási kérelemnek a cikk közzétételétől számított 30 napon belül meg kell érkeznie a sajtószervhez, amely azt jelenti, hogy azt át is kell venni. Ezt a határidőt a felperes elmulasztotta, a szerkesztőség ugyanis a helyreigazítási kérelmet a cikk közzétételét követő 30 napon túl vette át. A mulasztás a felperesnek felróható okból következett be, hiszen a kérelmét más módon is eljuttathatta volna a szerkesztőségnek, továbbá nem kellett volna 18 napot várnia annak postára adásával sem. A szerkesztőség ugyanakkor nem járt el felróhatóan, hiszen nincs olyan kötelezettsége, hogy folyamatosan biztosítsa a posta küldemények személyes átvételét. A munkatársai - a sajtótermék online jellege és a járvány miatt - otthonról dolgoztak, az tehát, hogy az első kézbesítési kísérlet alkalmával senki sem volt a szerkesztőségben, nem róható a terhére. A másodfokú bíróság egy egyértelmű és objektív szabályt relativizált azzal, hogy szubjektív elemeket is a mérlegelési körbe vont. Amennyiben a jogerős ítéletben foglalt jogértelmezés helyes lenne, kérdésként merülne fel, kimentheti-e magát a sajtószerv annak igazolásával, hogy a postai kézbesítés eredménytelensége neki nem felróható, továbbá állást kellene foglalni abban is, hogy mennyi ideig várhat a sajtószerv a küldemény postai átvételével. Ellentétes a logika szabályaival a másodfokú bíróság azon következtetése is, hogy a sajtószerv a postai küldemény átvételének késleltetésével megghiúsíthatná a helyreigazítást, hiszen a kérelmet más módon is el lehet küldeni, továbbá a feladó személyéből még nem következik, hogy a küldemény helyreigazításra irányul és az sem, hogy az mely cikket érinti.
- [11] Az alperes érdemi érvelése szerint a jogerős ítélet tévesen állapította meg, hogy a sérelmezett kijelentések tényállítások. A cikk kizárólag az annak részévé tett felvételt értékelte, vagyis nem tényt állított, hanem csupán véleményét fejezte ki a felperes magatartásáról, amelynek helyes vagy helytelen voltát az olvasók maguk is ellenőrizhették. Az írás nem szabálysértésnek, hanem csak aggályos magatartásnak minősítette azt, hogy a felperes egy kézzel kormányozta a kerékpárját, amelyet az elsőfokú eljárás során maga is elismert. Az, hogy az egyébként közéleti szereplő felperes szabályosan vagy szabálytalanul közlekedett-e a kerékpárjával, közéleti vita tárgyát képezhette, mint ahogy közérdeklődésre tartott számot az is, hogy szabad-e kerékpározni a A szerkesztőség a per tárgyát képező táblák értelmezése során is körültekintően járt el, ehhez ugyanis szakértőt vett igénybe, amelyet a felperes sem vont kétségbe. A cikk ebben a körben az elsőfokú bírással azonosan foglalt állást, amely igazolja azt, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján nem volt légből kapott a behajtási tilalom megsértésére vonatkozó következtetés. Értékelni kell továbbá, hogy a szerkesztőség lehetőséget adott az írástól eltérő vélemények kifejtésére is.
- [12] A felperes a jogerős ítélet hatályban való fenntartását kérte, annak helyes indokai alapján. Kifejtette,

hogyan az alperes szándékosan vette át a jogvesztő határidő elteltét követően a postán megküldött helyreigazítási kérelmet, holott azt már az első kézbesítési kísérlet alkalmával átvehette volna, hiszen a szerkesztőség címe megegyezett a cikk szerzőjének lakcímével, aki otthonról dolgozott. Abban a kérdésben, hogy lehet-e kerékpározni a víztároló területén, a perbeli cikket megelőzően nem volt társadalmi vita tárgya. A sérelmezett közlések nem véleménynyilvánítások, hanem tényállítások, amelyek valótlanok. Ennek alátámasztására a felperes további okiratokat csatolt.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [13] A felülvizsgálati kérelem alapos.
- [14] A Kúria a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján abban foglalt állást, hogy a jogerős ítélet sérti-e a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat. Ennek során a Pp. 422. §-a alapján nem vehetett fel bizonyítást, ezért a felülvizsgálati kérelemhez és a felülvizsgálati ellenkérelemhez csatolt új okirati bizonyítékokat figyelmen kívül hagyta.
- [15] Az alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a jogerős ítélet sérti a Pp. 495. § (1) és (2) bekezdéseit.
- [16] A Pp. 495. § (1) bekezdése alapján a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló törvény szerinti helyreigazító közlemény közzétételét az érintett személy vagy szervezet az általa vitatott közlemény közzétételétől számított harminc napos jogvesztő határidőn belül írásban kérheti a médiaszolgáltatótól, a sajtótermék szerkesztőségétől vagy a hírügynökségtől (a továbbiakban együtt: sajtószerv). A (2) bekezdés szerint a határidőn belül írásban megérkezett helyreigazítás közzétételét csak akkor lehet megtagadni, ha a) a helyreigazítást nem az arra jogosult kérte; b) a kérelem nem tartalmazza az (1) bekezdésben meghatározottakat; vagy c) a kérelemben előadottak valósága nyomban megcáfолható.
- [17] A másodfokú bíróság e jogszabályi rendelkezések értelmezése során helyesen indult ki a PK 13. számú kollégiumi állásfoglalás II. pontjából, amely az 1/2017. Polgári jogegységi határozat értelmében a hatályos Pp. alkalmazása során is megfelelően irányadó. A hivatkozott kollégiumi állásfoglalásra figyelemmel egyértelműen megállapítható, hogy az előzetes helyreigazítási kérelemnek a sérelmezett közlés közzétételétől számított 30 napon belül meg kell érkeznie a sajtószervhez. Ezt az értelmezést a Pp. 495. § (2) bekezdésének rendelkezése is alátámasztja, amely főszabályként „a határidőn belül írásban megérkezett helyreigazítás” közzétételét írja elő. A helyreigazítási kérelem sajtószervhez történt megérkezésének időpontja azonban nem feltétlenül esik egybe azzal az időponttal, amikor a sajtószerv e kérelmet ténylegesen kézhez vette és megismerte. A helyreigazítási kérelem ugyanis akkor érkezik meg a sajtószervhez, amikor már csupán rajta múlik, hogy azt ténylegesen mikor veszi át és mikor ismeri meg. Mindez a postai kézbesítés esetén megfelel annak az időpontnak, amikor a posta elsőként kísérli meg a kérelmet tartalmazó, megfelelő címre küldött küldemény kézbesítését a szerkesztőség részére oly módon, hogy a küldemény átvételének lehetőségéről értesítést hagy a címhelyen. Jelen esetben ez a kézbesítési kísérlet a sérelmezett közlés közzétételétől számított 30 napon belül igazolt módon megtörtént, így a jogerős ítélet jogszabálysértés nélkül állapította meg, hogy a felperes nem mulasztotta el a Pp. 495. § (1) bekezdésében foglalt jogvesztő határidőt. Erre tekintettel nem volt jelentősége annak, hogy az alperes részére az első kézbesítési kísérlet milyen okból volt eredménytelen, mint ahogy annak sem, hogy a küldeményt az alperes ténylegesen mikor vette kézhez.
- [18] A Kúria egyetértett ugyanakkor az alperes érdeemben kifejtett érvelésével, amely szerint a jogerős ítélet az Smtv. 12. § (1) bekezdését megsértve kötelezte helyreigazításra. E jogszabályi rendelkezés szerint helyreigazítást csak valótlan tény állítása, híresztelése, vagy való tény hamis színben való feltüntetése esetén lehet kérni, véleménynek minősülő közlések a sajtó-helyreigazítást nem alapozzák meg. Annak meghatározása során, hogy a per tárgyát képező kijelentések tényállítások vagy véleménynyilvánítások, a PK 12. számú kollégiumi állásfoglalás szerint a közlést a maga

egészében kell megvizsgálni, a sérelmezett kifejezéseket pedig nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint, a szavak általánosan elfogadott jelentését alapul véve kellett figyelembe venni. Ezen szempontok alapján a sérelmezett kijelentések nem önálló tényállítások voltak, hanem szervesen kapcsolódtak a cikk részévé tett videofelvételhez, amely a felperes perrel érintett magatartását mutatta be. Az írásmű kifogásolt részei ezt a magatartást - a kerékpározás közben történt felvételt készítést és a behajtani tilos tábla mellett történt elhaladást - minősítette és értékelte, erre vonatkozóan tehát nem tényről állított, hanem csupán véleményt, bírálatot fogalmazott meg. Az Smtv. 12. § (1) bekezdése alapján azonban nincs lehetőség a véleménynek minősülő közlések helyreigazítására még akkor sem, ha az alperes a közzétett videofelvételből téves következtetést vont le és a felvételt helytelenül értékelte. Ezért érdemben helytállóan utasította el az elsőfokú bíróság a keresetet, amellyel a Kúria eltérő indokolással értett egyet.

- [19] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és a Pp. 405. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [20] Pp. 495. § (1) és (2) bekezdés, Smtv. 12. § (1) bekezdés

A döntés elvi tartalma

- [21] Amennyiben a pert megelőzően a sajtó-helyreigazítási kérelem a sajtószervhez (szerkesztőséghez) a 30 napos jogvesztő határidőben igazolható módon megérkezik, a határidő elmulasztása nem állapítható meg amiatt, hogy a sajtószerv a kérelmet ténylegesen csak a határidő elteltét követően vette át.

Záró rész

- [22] A Kúria a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az eredményes felülvizsgálattal élő alperes ügyvédi képviselőjével felmerült és a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdései, valamint 4/A. § (1) bekezdése szerint megállapított másodfokú és felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.
- [23] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a Pp. 101. § (1) bekezdése és 102. § (1) bekezdése alapján a felperes köteles az államnak megtéríteni.

Budapest, 2020. december 9.

Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. előadó bíró, Dr. Pataki Árpád s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

S.K.

bíróági ügyintéző